

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz.
Hírdetés: (Arany Bika bérház). Tel.: 113. (7 mellék-
lélemással.) Szerkesztőségi hiv. órák d. u. 3—7-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPILÓ
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz.
(Arany Bika bérház) főlemezlet. Telefon: 113. (7 mel-
lékállomással). Hivatalos órák: reggel 8—este 6-ig.

Jogszükités?

Még ebben az évben megtörtén- nek a régen esedékes törvényha- tósági és községi választások. Im- már halaszthatatlan, hogy val- kódi önkormányzattal rendelkez- zenek a vidéki városok és közsé- gek. Aki a vidéket járja, tapasztal- hatja, hogy milyen mérhetet- len baj és visszasság keletkezett már abból, hogy nem a népakar- rat nyílvánul meg a községek életében. Ugyanezt mondhatjuk a városokról is, ahol mondvasi- nált törvényhatósági bizottságok irányítják az ügyeket. Az bizo- nyos, hogy a községi választások eredményének nagy sulya lesz az ország politikai életében is, hi- szen végeredményben politikai pártok fognak fellépni ezeken a választásokon is és most már nemcsak az egyes pártok prog- ramja alapján, hanem az eddig megmutatkozott tények és er-edmények alapján ítélnék a nép.

Mutatkoznak jelenségek, hogy az egyik oldalon nem nagyon szivesen mennek bele a községi választásokba. Felesleges mon- dani, hogy ez az oldal nem a Kisgazda Párt, hiszen ez a párt sürgeti immár egy éve a köz- ségi választások megtartását. Eddig amaz oldalon, amely hűző- dozott a választásoktól, felhozták a békeértékek tagadhatatlanul mindennél előbbre való fontossá- gát, majd azt, hogy a stabilizá- ciós átmenet nem alkalmas idő- pont. Most már a békeértékek vég- leges megkötésétől néhány hét választó el, megtörtént a stabilizá- ció is, tehát semmi okot sem lehet felhozni arra, hogy miért kelljen tovább is húzni-halasztani a politikai stabilitást is jelen- tő községi választások megtar- tását.

Ebben a helyzetben felrepi- tettek aztán a jogszükités gondo- latát. Szokatlan elképzelés a de- mokráciában és szokatlan elkép- zelés azok részéről, akik eddig éppen a jogok kiterjesztése mel- lett kardoskodtak. Különösen csodálkozunk egyes szociáldem- okrata vezetőikön, akik megta- gadván multjukat, jogszükitést hangoztatnak. A demokráciában valóban nem lehet jogot adni a demokrácia ellenségeinek, szóval azoknak, akik megtagadják a demokráciát, de egyébként az egész demokratikus választókör- zőség minden tagját megilleti a választójog. Sejtjük, tulajdonon erre az a válasz, hogy ők nem tartják demokratikusnak azokat az elemeket, amelyeket ki akar- nak zární. Igen ám, de egyoldá- lúan nem lehet ezt megállapítani. Afelől még jó demokrata lehet valaki, ha a túlzó marxista felfogást nem követi. Azután hallunk híreket, hogy meg akar- ják vonni a választójogot a B- listásoktól, a hadifoglyoktól, a visszacsatolt területekről átkerült közsalkalmazottaktól, a nők nagy- részétől. Eze ellen a törekvések ellen a legélesebben tiltakozunk.

Azt is mondják, hogy »gyilkos- sáknak, rablóknak, hazaárulóknak nem szabad szavazati jogot adni«. Mi is azt mondjuk. De ezen túl aztán nem lehet menni

Hétfőn már záróülését tartja a békeértekezlet Szerdán végezték a triezsti kérdésekkel, csütörtökön a román békeszerződést tárgyalták

Párisból jelentik: A békeérte- kezet csütörtökön a román béke- szerződést tárgyalta. Azt hiszik, hogy a tervezetnél egy nappal előbb, már hétfőn megtarthatják az ünnepélyes záróülést.

A békeértekezlet szerda délutá- ni ülésén elvetették azt a jugo- sláv pótitindóványt, amely a triezsti szabad terület határait kívánta megállapítani és 14 sza- vazattal 5 ellenében elfogadták a 4 külügyminiszternek a sza- bad terület megalakításáról hoz- zott döntését. A triezsti statumum ra vonatkozó javaslatot 14 sza- vazattal 6 ellenében fogadták el. Majd egyhanguan elfogadták azt a cikkelyt, amely Triezst terüle- tét a biztonsági tanács ellenör- zése alá helyezi. Végül 15 szava- zattal 6 ellenében elfogadták a triezsti statumumról előterjeszt- ett francia javaslatot. Ugyan- csak elfogadták az olasz béke- tervezetnek azt a cikkelyt amely kimondja, hogy az olasz gyar- matok végső sorsáról a békeszer- ződés érvénybe lépésétől számí- tott egy éven belül a négy kül- ügyminiszter határoz.

A békeértekezlet jogügyi bizott- sága szerdán a magyar bizottság felkérésére megvizsgálta a ma- gyar béketervezetnek a magyar- csehszlovák határra, az átenged- tett területeken élő lakosság jo- gainak biztosítására vonatkozó szövegrészeket és azokat egyhan- guan elfogadták.

Különben — folytatta Molot- ov — amikor bomlásról, vagy a szláv államok elzárkózásáról beszélnek, megfélemednek arról, hogy a Szovjet Unió kezében 13 olyan köztársaság van, amely nem szláv. Csak egy helytálló megállapítást lehet tenni és ez az, hogy a régi demokráciák egyes köreiből kísérleteznek az- zal, hogy megbontsák a fiatal demokráciákat, amidőn ezek fel- láznak kívülről bőségesen ömlő tanácsaik elfogadása ellen. A Szovjet Unió — folytatta Mo- lotov — mely már messzehaladt a függetlenség és szabadság út- ján, igazolhatja Lenin szavainak bölcsességét: »egy nép, amikor maga veszi kezébe sorsának irá- nyítását, legyőzhetetlenebb válik.« Az ugynevezett nyugati tömb ala- kítására irányuló kísérletezésnél meglepő, hogy olyan államok, mint Kína, India, sőt Etiópia

csatlakozik ehhez azzal, a céllal, hogy növeljék a szavazatok szá- mát. Minden megosztás szláv és nyugati tömbre ilyen abszurdum ra vezet. Ez a béke csak akkor lesz lehetséges, ha egyes orszá- gok nem kényszerítik rá akara- tukat másokra. A jóvátétel kér- déséről szólva Molotov sajnálta, hogy a bizottság elpazarolta ide- jét, mert végül is az egyedül helyes és észszerű szovjet javaslat- hoz értek el.

Nincs kegyelem...

A németországi szövetséges ellen- őrző tanács kivétel nélkül elha- sítottta a hadlételt néci hábo- rus főbűnösök kegyelmi kérvé- nyeit. A londoni rádió szerint vi- szont a bizottság három és fél- óras tanácskozás után elnapolta ülését. A szerdai ülésen 16 ke- gyelmi kérvény sorsáról döntöt- tek, az eredményt azonban nem hozták nyilvánosságra.

Az elítelt háborus bűnösök nap- jai állandóan nyomott hangulat- ban telnek. Az elítéltek Schach- felmentését csodálkozással fogad- ták. Göring egészen megtört.

Molotov beszéde a békekonzferencián

Molotov, a Szovjet Unió kül- ügyminisztere nagy beszédet mondott a békekonzferencián:

— A fasizmus támadásaiért nagy árat fizettünk, mondotta. Emlékeztetett arra, hogy az első világháború követő békék nem elégtették ki a népek vágyát, amelyek tartós békét akartak. Eppen ezért a mostani békének demokratikusnak kell lennie, amely a fasizmus ellen irányul. Molotov miután emlékeztetett arra, hogy Olaszország volt a fasizmus bölcsője, kijelentette, hogy semmi megaláztatást nem lát az olasz békeszerződésben, nincs olyan szándék, amely gazdaság- lag függővé tenné. Megemlíttette ezután, hogy a külügyminiszter- nek tervét a békeértekezlet elfo- gadta, majd visszautasította azo- kat az érveket, amelyek alapján a béketervezeteket az Egyesült Nemzetek tervezete elé kívánták terjeszteni.

országgal, feltéve, hogy ez teljes egyenlőség és a kölcsönösség alapján történik.

Húsz százalékkal csökkentik a vasúti tarifát

A közlekedésügyi miniszter sajtótájékoztatón nyilatkozott a közlekedésügyi javulásáról. Kö- zölte, hogy vasúti forgalmunk je- lentően növekedett. Október 12-én 20 százalékkal csökkentik a vasúti személytarifát. Bizonyos tömegcikkék szállítására ezután kedvezményt nyújtanak. A vas- úti utazás kényelmességéről is gondoskodnak. A vasúti személy- kocsikat újabb beüvegezik, fűteni és világítani fogják. A helyi vo-

nalakon egész télen naponta lesz vonat. A hidépítés tovább halad. A posta pénzügyileg egyen- sulyban van. A rádióelőfizetők száma megközelíti a 300 ezret. Novemberben üzembe helyezik a 8 kilowattos Budapest II. adót, november 10-re elkészül a Buda- pest 150 kilowattos erősítője és a 314 m-es nagy adótorony. Épi- tés alatt áll két egyenként 135 kilowattos nagy adó.

Október 15-én megindul a légjé-

közlekedés, egyelőre két irány- ban: Budapest—Debrecen és Bu- dapest—Szombathely között. A tarifa a rendes gyorsvonati ta- rifa lesz. A külfölddel is felvesz- sük a légiforgalmat.

Gépkocsállományunk szépen növekszik. Jelenleg hatezer teher és ötezer személygépkocsink és több mint tízezer motorkerékpá- runk van. A benzínjegyet eltör- lik.

Nem irányíthatja a kisebbség a többséget

Budapesti sajtójelentés szerint a Kisgazda Párt politikai bizott- ságának szerdai ülésén Nagy Fer- enc miniszterelnök is felszólalt. Nagyjában ugyanazon a vona- lon mozgott fejtegetéseiben, mint legutóbb Kecskeméten elhangzott beszédében. Határozottan kötötte le magát a Kecskeméti kifejtett elvek mellett. Egyébként a poli- tikai bizottság ülése azt az állás- pontot tükrözte, amelyet a Kis-

gazda Párt a baloldali blokk kö- vetelése elé állít. A felszólalók hangsúlyozták, hogy a Kisgazda Párt feltétlenül ki akarja építeni a demokráciát, nem mehet tehát bele abba, hogy a kisebbség ir- dnyítsa a többséget. Szóba került a vidéki községi választások ügye is és a miniszterelnök ismé- telten hangsúlyozta, hogy a köz- ségi választásokat még ez évben meg kell tartani.

A miniszterelnök levele

A Kis Újság írja: Az elmúlt héten nagy figyelmet keltett a politikai közvéleményben a mi- niszterelnöknek a Független Kis- gazda Párt képviselői értekezle- tén elhangzott bejelentése, hogy levelet kíván intézni pártja min-

den képviselőtagjához és abban sulyos dolgokat fog mondani. Minthogy Nagy Ferenc bejelen- téséhez hozzáfűzte, hogy a levél nyomán felveti a bizalom kérdé- sát pártjában és azoktól, akik nem értenek egyet közléseinek

tartalmával, a koncekvenciák le- vonását várja. A levélről az a vé- lemény alakult ki, hogy jelentős hatása lesz az egész politikai helyzetre és a közben kialakult koalíciós válságra is. A minisz- terelnökhöz közelálló helyen ugy- vélik, hogy a levél előrelátható- lag nagy mértékben hozzájárul a Kisgazda Párt belső fegyvelme- zettségének kialakításához és az általános elvek lerögzítésé- mellé rendez olyan részletkérdése- ket is, amelyekre eddig nem for- ditottak kellő figyelmet. A nagy érdeklődéssel várt levél kedden elkészült és hír szerint szerdán megkezdődött bizalmas uton tör- ténő kézbesítése a Független Kis- gazda Párt képviselőtagjainak címére.

Hadifogoly vonat várható

A hadifoglyok hazaszállításá- sora vasárnap vagy hétfőn újabb hadifogoly szerelvény fog Debre- cenbe érkezni. Egyelőre még fél- hivatalos a jelentés, de remény van arra, hogy valóban befut a jövő hét elején a szerelvény, ame- lyet egyébként már régóta jelez- nek Focsánból.

a jogszükitésben. Aki a bírósá- gok elítéltek, még azok is, akik ellen eljárás folyamatban van, kizárandók a választói jogból. De mit csinált az a szerencsétlen B-listás, akit marxista többségű bizottság kitett állásából igen fe- lüleletes megbírálás alapján, vagy az a szerencsétlen hadifogoly, hogy nem érdemelte meg szava- zati jogot?

Könnyen visszafelé sülhetne el a jogszükités fegyvere. Própál- náknak meg csak a nyilaspártok

volt tagjait kizárni a választó- jogból, mindjárt meglátnák, hogy melyik párt szavazati csappan- náknak meg. Mert ne feledjük: a reakciós időkben megtartott vá- lasztásokon titkos szavazáson kapott a nyilaspárt többszáz- ezer szavazatot. Ezek az elemek ugy- nevezett »kisnyilasok« formájá- ban mindenütt találhatók — csak a Kisgazda Pártban nem.

— Mindent összevéve, a demok- rácia megcsúfolása volna, ha úgy forgatnák esetről-esetre a

választójogot, ahogy az egyes pártoknak legjobban megfelel. Mernénk fogadni, nagyon jó lenne a jelenlegi választójog, ha a nemzetgyűlési választásokon a marxista pártok kaptak volna többséget.

Nagyon igaza van annak a szellemes megjegyzésnek, hogy olyan választójogot úgysem le- het szerkeszteni, amely a kiseb- ségből többséget varázsolna elő.

Fotó Horváth
Simonffy-utca 1-b.

Leányvásár | Ne váljunk el

TELEFON 110.

A textilárak elosztása

Az Anyag- és Árhivatal értesítette a GyOSZ-t, hogy a textilárak elosztása való felelősség és csempészés elkerülése végett szabályozza az árueosztást a textilgyáraknál. A gyárak ezennel termelvényeik 25 százalékát nagykereskedőknek, 20 százalékát szövetkezeteknek, áruházaknak, 5 százalékát konfekció üzleteknek, 5 százalékát a kisiparnak, végül 45 százalékát a kiskereskedelemlnek adhatják át.

Postásnapok Debrecenben

Vasárnap délelőtt fél 11 órákor a Csokonai Színházban Kultur- és Sportmatiné, vidéken elsősorban kerül bemutatásra a „Hajnalodik” c. első díjat nyert színdarab. Ezen kívül Gábor Andor „Igazolja magát” c. darabját budapesti művészek játsszák.

Az országos férfi válogatottnak és a budapesti postás női tornacsapatot fogja győnyöröködtetni a közönséget.

Este a Bika dísztermében fél 9 órákor fényes műsoros előadás és kabaré kezdődik fővárosi és helybeli művészek szereplésével. Utána dr. Konecz József és Magyarai Györgyzenekarok játéka táncreggeli.

Szombaton és vasárnap délután 2 órákor futballmérkőzés, vasárnap reggel 9 órákor országos háztömb-kerékpárverseny, délután 2 óra a Déri téren.

Alkalmi postahivatal, különleges lebélyegzésekkel.

Kombinált olosójegyek vannak, melyek már a kézbesítőknél, a Bikaiban, Könyv- és Tráfiákban kaphatók. Budapesti a nagyszabású ünnepekre népes miniszteriális küldöttség érkezik.

3 fok hideg Debrecenben

A Meteorológiai Intézet jelentése szerint tegnapra virradóra országsszerte erős lehülés következett be, amit nagyban elősegített a derült, felhőtlen ég. Míg azonban a Dunántúlon a fagy-pontot csak néhány helyen közelítette meg a hőmérséklet, addig az Alföldön számos helyen túl is haladta azt. Leghidegebb volt Debrecenben, ahol a talajmenti hőmérséklet három fok hideg volt. Ezek szerint jelenleg városunk az ország leghidegebb helyén fekszik. Kétségtelen, hogy ilyen irányú vezető helyünkről szívesen bármikor készek vagyunk lemondani és megelőzünk kevésbé „elkelő” helyezéssel is.

Több mint 15 ezer idős ember kér az ír cukorból

Az írországi cukorsegély akció megkezdődött. Mint ismeretes, az ír cukorküldeményből az öreg emberek 60 éven felül részesednek. A körzeti irodáknál három nap óta hosszú sor állanak az idős férfiak és nők cukorküldeményükért.

A statisztika szerint a közel-millió idős ember 15 ezer öreg cukorküldeményre számított, azonban ez a szám lényegesen emelkedni fog, mert Debrecen 130.000 lakosa közül legalább 20 ezer a harminc éven felüli egyén, aki a cukorsegélyből részesedni kíván.

Vígsház

mozgó

Ma 4, 6, 8 órákor először az amerikai filmgyártás remeke:

Oz a csodák csodája

A legszebb, a legszórakoztatóbb színes film!

Fősz.: Judy Garland.

A KISGAZDA PÁRT HIREI

A NŐI TAGOZAT által rendezendő eskő-tanfolyam szeptember 14-én, hétfőn délután 3 órákor nyílik meg. Felhívjuk a résztvevőket, hogy a megnyitón feltétlenül jelenjenek meg. Akik részt akarnak venni a tanfolyamon, még a héten jelentkezhetnek a női tagozat titkárságánál.

A FÜGGETLEN IFJUSÁG HIREI

AKIK BÁRMILYEN HÁZIIPART ŪZNEK, saját érdekében sürgősen jelentkezzenek naponta déli 12 óráig a vármegyei titkárságon.

FELHIVOM a Független Ifjúság mezőgazdasági középiskolai tanuló tagját, hogy holnap, szombaton délután 3 órára jelenjenek meg a Kisgazda Párt helyiségében.

AZ OKTÓBER HAVI kedvezményes moziszelevények átvehetőek az Irodában. Egyben felkérjük a Független Ifjúság tagját, hogy a tagdíjakat rendezze.

KISALAKU tiszjelvény ismét kapható az Irodában korlátolt mennyiségben.

Vizesfázékba lojtolta újszülött gyermekét

Hajdusámsonban a vármegyei rendőrség bűnügyi osztálya őrizetbe vette Győri Zsófia háromgyermekes hajadont, aki a múlt év szeptemberében újból gyermeknek adott életet. A gyermeket másnap holnap találják lakásán. Győri Zsófia azt állította kihallgatása során, hogy a szülésnél elvesztette eszméletét, nem tud semmiről a valószínűleg halva született a gyermek.

A gyermek holttestét felboncolták és a boncjegyzőkönyv adatai szerint a gyermek elve született, halálát fulladás okozta. A nyomozók megállapítása szerint a szülés után Győri Zsófia ágya mellett volt egy fazék, valószínűleg az ebben levő folyadékba lojtolta bele újszülött gyermekét. Győri Zsófia ezzel szemben megmaradt ártatlansága hangoztatása mellett és azt állítja, hogy ha a gyermek a vizesfazékba fulladt, öntudatlan állapotában kerülhetett oda.

Iparosok figyelmébe!

Az IPOK értesítette az Ipartestületet, hogy abban az esetben, ha az iparostanuló tanfolyamterülettel teljes ellátást kap, ennek értéke a tanonc fizetéséből levonható. A rendelet értelmében két évig terjedhető fogazával büntetendő az, aki a kollektív szerződésben szabályozott béreknél magasabb javadalmazást nyújt. Amennyiben a mester az iparostanuló részére megállapított órabéreknek kívül természetben is nyújt szolgáltatásokat, úgy köteles a természetbeni szolgáltatásoknak az OTI által megszabott fizetésbeni egyenértékét a javadalmazásból levonni. Ha tehát a mester a tanoncnak teljes ellátást, lakást, fűtést, villágítást nyújt, akkor ennek fizetésbeni teljes értéke eléri a kollektív szerződés értelmében neki járó órabér szerinti javadalmazás összegét. Tehát tévesen értelmezik egyesek, amikor arra gondolnak, hogy a tanoncnak a lakás és az ellátás felül még fizetés is jár.

Az építőiparban is alkalmazni kell az árengedményre vonatkozó rendelkezést. A már vállalatba adott, valamint a kiadásra kerülő munkáknál a részkeresetek, illetőleg a végszámla forgalmiadó nélküli összegéből 5 százalék rendkívüli árengedmény adandó. A már elszámolt végleges elintéztést nyert számlák tekintetében visszamenőleges áreszkükenésnek helye nincs.

SZÍNHÁZ — MOZI

CSOKONAI SZÍNHÁZ:

Pénteken este 7 órákor: Leányvásár A. bérlet 7.

Szombaton du. fél 4 órákor: Csop. sz.

Szombaton este 7 órákor: Leányvásár. B. bérlet 7.

Vasárnap du. fél 4 órákor: Leányvásár.

Vasárnap este 7 órákor: Leányvásár. Bérlet 7.

Hétfőn este 7 órákor: Leányvásár. C. bérlet 7.

KAMARA SZÍNHÁZ:

Szombaton este 7 órákor: Ne váljunk el.

Vasárnap este 7 órákor: Ne váljunk el.

Leányvásár

Régi, kedves melódiák szárnyaltak fel tegnap este a Csokonai Színházban s az ismerős, kedves dallamok az emlékezés szárnyain vitték benőnkedt vissza egy gondtalan, boldog szép világba. Jacobi — Martos: Leányvásár c. operettjét valahányszor halljuk, újból és újból magával ragad bennünket a mesteri dallamfűzés nagyszerűsége, a lágyan omló kedves melódiák pompás gazdagsága. De nemcsak a kitűnő szaktudással megírt partitúra állja az idők viharát, a szövegkönyv is friss hatású. Daniss Győző szakavatott kezét dicséri a rendezés kifogástalan munkája. Színes, mozgalmas színpadképek emelik a jól pergő előadást a kifogástalan produkció szintjére.

A női főszerepben Fenyvesi Éva nyújt bemutatni. Nem kell őt külön elismerni a debreceni közönségnek, kedves ismerősünk s most, hogy újból a Csokonai Színház színpadán láthatjuk, jól érzéssel állapíthatjuk meg, tudása, bájos eszközközzel formált játékkészisége színben, kifejező erőben teltebbé vált. Dahmadi Géza játékában, énekben egyaránt kiforrott művészettel áll helyt. Jurik Julcsi robbanó temperamentuma, Szabó Samu, Solti Berci és Csengeri Aladár kitűnő formálása közvetlen utat talált a biztos és elvitathatatlan sikerhez. Arany Kató, Hortobágyi Arthur és Szikrek Zoltán értékes játékkésziséggel illeszkedtek az együttesbe. Homonnai Ferenc, és Fodor István egészítették ki a kifogástalan előadást.

Örömmel vettük a Honvédszenekar bemutatkozását. A telten hangzó, komplett jó zenekari együttes biztosított nyújt kifogástalan zenei szolgáltatásra. Sebestyén András karmagy kiváló készséggel tartotta kézben együttest.

OZ. az amerikai filmkötteményt, az életrelelt csodálatos meséskönyvet mutatja be a Vigszínház. A néző számára maga is gyermek lesz. Légy jó mindhalálig! — tanítja mesebeli, művészi eszközökkel az OZ, amelyet valóban azok ajánljuk akik szívesen és hálaosan térnek vissza a gyermekkor álomvilágába és akiknek szíve ma is fiatal.

Hadifoglyok bál

Október hó 12-én szombaton este 8 órai kezdettel rendezi meg a debreceni hadifoglyok fogadó bizottság a hadifoglyok javára nagyszabásúnak ígérkező bálját az Arany Bika dísztermében. A bál színterében a Csokonai Színház művészei szereplnek.

— Ismét adnak ki korlátolt dohány-eladási engedélyeket. A m. pénzügyminiszterium rendelkezésével ismét lehetővé tette, hogy a szállodák, vendéglők, bor- és kávéházak tulajdonosai, illetve bérleti, továbbá kaszinók, klubok, színházi falatok, kifűző, sportpályák, strandfürdők tulajdonosai, üzembentartói az illetékes pénzügyigazgatóságtól nyert korlátolt engedély alapján az ott megforduló közönség dohányszükségletének kielégítése céljából dohányárússal foglalkozzanak. A korlátolt dohányeladási engedély elnyerése iránt az illetékes pénzügyigazgatósághoz kell 6 forint okmánybélyeggel ellátott kérelmet benyújtani, melyhez azok a folyamódók, akik érvényes italmérségi engedéllyel nem rendelkeznek, saját születési anyakönyvi kivonatát, illetőleg bizonyítványt, iparengedélyt (vagy ennek hiteles másolatát) továbbá új keletű erkölcsi bizonyítványt csatoljanak. Az italmérségi engedéllyel rendelkező folyamódóknak ezeket az okmányokat mellékelni nem kell. — Pénzügyigazgatóság.

A román békeszerződés plenárija tárgyalása

A békeértekezlet csütörtök délelőtti teljes ülésén a román békeszerződés tervezetét vitatták meg Molotov elnöke mellett. Vandenberg amerikai szenátor, az amerikai küldöttség nevében állást foglalt a dunai hajózás szabadsága mellett és nyomatékosan kérte, hogy az erre vonatkozó záradékok vegyék fel a békeszerződésbe. Kardelj jugoszláv kiküldött szerint a 34 cikkely mögött, amelyet az értekezlet elfogadott, bizonyos nagyhatalmak

balkáni imperialista törekvése rejlik. A dunai rendszer, mondta, eddig uralmi politika eszköz volt az érintett népek számára. Kívánatosnak tartja a rendszer megszüntetését. Ezért Jugoszlávia kiküldöttje visszatartja, hogy a békeértekezlet illetékes a dunai hajózási rendszerben való döntésre. Határozottan elveti a dunai nemzetközi értekezlet elvét is. Az ülés ezután véget ért.

Az Egyesült Államok nem viszi a Dardanellák kérdését az Egyesült Nemzetek elé

Washington, okt. 10. (AFP): Az Egyesült Államok ezidőszent nem szándékozik az Egyesült Nemzetek szervezete elé terjeszteni a Dardanellák ellenőrzésének kérdését, mondották illetékes helyen, a legutóbbi elterjedt híresztelések cáfolatául. Rövidesen közölnék azonban azoknak az újabb jegyzékeknek szövegét, amelyeket a külügyminiszterium a montreauxi egyezményt aláíró hatalmakhoz intézett. Ezekben a jegyzékekben a külügyminiszter-

ium újból megerősítette azt az álláspontját, amelyet az augusztus 20-i jegyzékben már világosan kifejtett. (MTI)

A brit kormány jegyzéket intézett Törökországhoz és a Szovjet Unióhoz a Dardanellák kérdésében. Hír szerint a brit kormány kifejezésre juttatta azt a véleményét, hogyha a montreauxi egyezmény felülvizsgálására vonatkozó tárgyalásokról van szó, ezek kizárólag az egyezményt aláíró hatalmak jelenlétében folyhatnak le.

Népielkelő hadsereget alakítanak Görögországban

London, okt. 10. (AFP) A brit kormány vállalta a Caldarie-kormányt az azt a tervét, hogy népielkelő hadsereget alakít Macedónia végleges felszabadításáért és a más vidékeken működő gerilla

harcosok ellen, akiknek tevékenysége kezd kiterjedni egész Görögországra. Azt is elhatározta elvben a brit kormány, hogy könnyű fegyvereket szállít a felállítandó népielkelő hadsereg számára.

A közalkalmazottak küldöttsége a köztársasági elnöknel

A köztársasági elnök fogadta a Magyar Közalkalmazottak Szabad Szakszervezetének küldöttségét. A küldöttség elmondta a közalkalmazottaknak a betegellátással kapcsolatos panaszait és kérte az OTEA korszerűsítését, a többi

munkavállaló biztosító intézetek mielőltára. Kérte továbbá az alacsony fizetési osztályokban lévő közalkalmazottak illetményeinek rendezését. A köztársasági elnök kiállításra helyezte, hogy a küldöttség kérését megvizsgálja.

Antonescu miniszterének bűnpöre

A bukaresti ítéletörvényszék 4 napos tárgyalás után kihirdette ítéletét az Antonescu kormány 17 miniszterének ügyében. Az Antonescu kormány távollévő munkügyi miniszterét és a miniszterelnökség vezető titkárát távollétében életfogytiglani kényszermentesítéssel ítélték. A tárgyaláson jelen volt 18 vádlottat a bíróság 5—20 évig terjedő börtönbüntetéssel sújtotta. Az elítéltek vagyonát elkobozzák. Az elítéltek kivétel nélkül fellebbeztek.

szerint nem lehetett megállapítani, hogy az elrejtett százdolláros a vádlott birtokában volt-e és hogy ő rendelkezett-e felette.

Megkezdődött a jugoszláv hadsereg leszerelése

A „Politika” c. belgrádi lap a jugoszláv hadseregnek fegyveranyagát a Jugoszláv hadsereg leszerelésével kapcsolatban hangoztatja, hogy ezt az intézkedést éppen most, abban az időben hajtják végre, amikor a nemzetközi reakció és a háborús uszítók Jugoszláviát azzal vádolják, hogy támadó háborúra készül. Az új jugoszláv hadseregről a lap azt írja, hogy Tito hadseregének tagjai politikailag képzett emberek és mindig élénk érdeklődést tanúsítanak a politikai események iránt. Leszereléstük és a termelésbe való bekapcsolódásuk az ország újjáépítését fogja előmozdítani.

Hírek hadifoglyokról

A Vöröskereszt Tudósító Osztályán (Haivan u. 6. szám) levélük van az alábbiaknak: Németh Ilona, dr. Fernet Béla, Gáspár István, özv. Bagossi Ákosné, Kovács János, Czibere Gábor, Kovács Lászlóné, Erős Sándor, Bognár János, Markovits Gyula, Tóth Ferenc, Benedek Benjáminé, Kovács Lajos, Sólom József, Medgyes János, Berkovits Éva, Szeklerák János, Vasok Imre, Kályha Madga, Köröztős István és Schneider százados hozzátartozója.

Felemlik a betéti kamatlábat

A betétforgalom fokozása és a tőkegyarapodás érdekében a postatakarékpénztár felemlíti a betéti kamatlábat. Az Országos Hitelügyi Tanács legközelebbi ülése alkalmával döntés történik a Magyar Nemzeti Bank kamat, lábanak felemléséről is. Ezután a magánbankok is jelentékenyen felfogják emelni a betéti kamatlábakat.

A Független Ifjúság parlamenti je

A Független Ifjúság debreceni szervezete szeptember 28-án tartotta meg szokásos Ifjúsági Parlamentjét, mely alkalmával szűfőlégi megöltötte a Kisgazda Párt előadótermet a közönség. Ezután P. Faddy Ottómar Ferencs rendhagyóként tartott előadást. Előadása mindvégig nagy figyelemmel kísérték a közönség és utána hosszasan ünnepele az előadót. A Parlament további műsorán Gál Gyula külpolitikai beszámolója szerepelt. Mád Csász László nemzetgyűlési képviselő szólott az ifjúsági ének- és zenekar megalakításáról. A Parlament végén Zilahy Tibor beszélt s bejelentette, hogy jövő szeptember 28-án Busi Bálint fog előadást tartani.

Tenyészbénaóság lépett fel Debrecenben

A legtöbb ki nem herélt zugnen Debrecenben van — állapította meg Juhász Gyula főállatorvos a közgazdasági bizottság legutóbbi ülésén. A tenyészbénaóság már eddig is két helyen állapított meg. A betegséggel továbbterjedését meg a zuzmenek kikerülésével lehet megakadályozni. A fontos közérdek védelmére a kikerülést szűkös esetén karhatalommal leelvezik és az ellenszegülő tulajdonosok ellen szigorú eljárást indítanak.

Jövő vasárnap ünnepeljük Debrecen felszabadításának második évfordulóját

A Nemzeti Bizottság ülése

A Nemzeti Bizottság foglalkozott a város felszabadulása két-éves fordulójának méltó megünneplésével. A városi tanács és a Nemzeti Bizottság együttesen a következőket határozta: A felszabadulást jövő vasárnap, október 20-án ünnepeljük meg. Előző este a színházban lesz megemlékezés, valamint zenés takarodó. Vasárnap zenés ébresztő, hálaadó istentisztelet, az orosz hősi emlékművek felvonulása közömbi megkoszorúzása; a Kossuth szobor előtt népgyűlés, a színházban délelőtti a diákifjúság tánc és balladadélutánja, este pedig a budapesti MÁV szimfónikus zenekarának hangversenye — Meggyesy Pál operaénekes felléptével lesz műsor.

Foglalkoztak ezután az új földhözjutások sérelmeivel. Magas a szántási díj, a vetőmaghi-telékció vonatottan haladsz nem is hitelezik a vetőmagot, hiszen 24 forintot kell előre fizetni a gazdának egy mázsáért, s végül: a debreceni gazdák nem kaptak a mezőgazdasági hitelből, amit a minisztérium Hajdu megyére 200 ezer forintos keretben adott meg. Követelték ezután az új földhözjutások földváltásának az évre való felüggyesítését az aszálykár miatt. E sérelmek ügyében felterjesztéseket intéztek a kormányhoz.

Dr. Kondor Imre dr. Lovag Wallisch Oszkár ügyét tette szóvá, aki szerinte »terrorizálja« a

Nemzeti Paraszpártot, hogy az Elhagyott Javak Kormánybiztos-gától a paraszpárt részére »kiutalt« s azelőtt dr. Wallisch Oszkár tulajdonát képező butorait visszaszerezze. Bemutatta ezzel kapcsolatban Wallisch Oszkár egy levelét. Az ügy kivizsgálására a rendőrséget felhívják.

A Bartók Béla Népi Kollégium megsegítéséről tárgyaltak ezután. Az évi 30 ezer forintos költségvetési hiány fedezetéül a város 15 forintot kíván adni, amit mozi jegyek pótlékolásából szedne be. A Bartók Kollégium a Nemzeti Bizottság támogatását kérte egy a kollégiumot támogató egyesület életrehozásához, amelyben minden tag havi egy forinttal járulna hozzá a kollégium működéséhez. A Nemzeti Bizottság a kérést magáévá tette, majd Dózsa György, Szabó Béla, Tóth Endre és Radó István, valamint egy később kijelölendő szociáldemokrata tagból álló bizottságot jelölt ki egy anket előkészítésére. Az anket fog foglalkozni a Bartók Kollégium kérdésében szereplő támogató egyesület létrehozásával.

Felterjesztést intéztek a honvédelmi kormányzathoz, hogy változtassa meg várattal s a kollégium létét fenyegető intézkedését, amellyel november 1-ől visszaköveteli a Bartók Kollégiumnak átadott 78 ágyat és szalmazsákokat.

Agyonlőtte egy hadifogoly feleségét, tíz évi fegyházra ítélték

A debreceni törvényszék dr. Farkas Aladár elnöke alatt működő büntetőtanácsa csütörtökön tárgyalta Lipucz József 18 éves hadifogoly feleségét agyonlőtte a mezőgazdasági hitelből, amit a minisztérium Hajdu megyére 200 ezer forintos keretben adott meg. Követelték ezután az új földhözjutások földváltásának az évre való felüggyesítését az aszálykár miatt. E sérelmek ügyében felterjesztéseket intéztek a kormányhoz.

Tagadta, hogy előre készült volna a gyilkosságra. Nagy Ferencné kérte, hogy végezzen vele. Amikor az elnök elhatározta, hogy a rögöntőbírósg előtt beismerje, hogy előre megfontolt szándékkal készült arra, hogy Antal Juliánát agyonlője, ezt válaszolta: azért mondtam akkor, hogy súlyosbítsam a helyzetemet, hogy felakasszanak, de most már élni akarok...

A bíróság számos tanút hallgatott ki, majd a perbeszéd után ítéletet hirdetett. Gyilkosságban állapította meg Lipucz József bűnösségét és ezért 10 évi fegyházra ítélte. A bíróság megállapítása szerint Lipucz nem az asszony kérésére követte el a gyilkosságot, hanem készült arra napokon át, ezért hozta be a puskát is. Így megállapítható az előre megfontolt szándék. A gyilkosságra az készítette, hogy az asszony ki akarta adni az újat, meg akarta szakítani a kapcsolatot, ezért végzett a fiatal ember az asszonnyal. Az ügyész súlyosbításért, a védő enyhítésért fellebbezett.

Külföldi vendégek a Tokaji Szüreten

Az október 13-i tokaji szüret hatalmas arányban bontakozik ki. Egyre nagyobb a külföldi érdeklődés is. A Budapesten lévő polihikai és katonai missziók számos tagja jelentette be részvételét a tokaji szüreten. Az osztrák kormány három tagja — a földművelésügyi, kereskedelem és a közlekedési miniszter — jelentette be érkezését. Bécsből borszakértők is érkeznek a tokaji szüreten. S remélhetőleg nem mennek vissza üres kézzel. Szombaton az Arlberg-expresszrel Bécsből húsz utasgíró is érkezik.

Bécsi vendégeink eszünkbe juttatják az egyik leghíresebb bécsi zenészeneszerzőnek tokaji kapcsolatát. Schubert Ferencet ihlette meg hajdan a tokaji bor és egyik legszebb dalát szerezte a tokaji aszúrról.

Békebeli dísznótoros vacsora
ma este
a „Belvárosi étteremben“
Prima herék! Nítűnő cigányzene!

Közbeszólás

Az MKP legutóbbi debreceni taggyűlésén Szabó István kivágta a rezet és természetesen a Kisgazda Pártot támadta. Azt mondotta többek között: „A magát parasztság pártjának nevező kisgazdák a B-lista bizottságokban, mint például a debreceni Üzletvezetőség-nél is — sohasem parasztokat küldtek ki“. Erre igen egyszerű a válasz: a Független Kisgazda Párt minden téren nagy súlyt helyez a szakzszerűsége, tehát például az Üzletvezetőség B-listás bizottságába is olyanokat delegált, akik ismerik a vasút ügyeit. A párt egyetlen paraszti tagja sem kifogásolta, hogy oda nem parasztokat küldtek. Ellenben azokra a posztokra, ahol mezőgazdasági ügyekről volt szó, a párt kizárólag parasztokat jelölt ki, akik derékasan meg is felelték feladatuknak. És emlékezzünk csak vissza, heteken keresztül támadták éppen a kommunisták oldaláról ezeket a parasztdelégáltakat. Tehát nagyon átlátszó kifogás, amit Szabó István felhoz. Mert ahol parasztokat jelentek meg a B-lista bizottságban, az éppen nekik nem tetszett. Ezeket a parasztdelégáltakat éppen úgy vádolták „reakciós elemek“ pártolásával. Pedig ezek nagyon józanul meglátták, hogy nemcsak jobboldali, hanem baloldali reakció is létezik.

Olesó mezőgazdasági hitelekért kívánt a kommunista kongresszus a parasztság megsegítésére, mint arról Szabó István referált a debreceni MKP gyűlésen. Ugyanakkor azonban a kongresszus élesen állást foglalt a tőkével szemben. Az egészséges hitelélet azonban töké nélkül el sem képzelhető. Ilyenkor látszik, milyen ellentmondás van a még népszerűnek szánt programokban is. A nagy-tőke viszályait és túlzásait senki sem akarja védeni, ellenben az

BALASSA CUKRASZDA
ideiglenes helyiségében
HOLNAP ÚJRA NYIT.
Bádogos-utca 1. szám.

is bizonyos, hogy tőkére szükség van, amint látszik, már csak a mezőgazdaság megsegítésére is. Nagy Ferencnek van igaza, amikor azt mondotta: veszedelmes dolog lenne, ha utat engednénk annak, hogy a tőke ebben az országban bizonytalanságba kerüljön, ha bizonytalanságba kerülne a százezernyi magyar ember keszlen levő értéke. Bánjunk tehát csínlán a tőke ellenes kijelentésekkel, mert hiszen mezőgazdaságunk fejlődése is jelentős tőkét igényel.

A típuscipők ára

Az iparügyi miniszter rendeletet adott ki a börtálpal készíthető típus lábbeli fajták legmagasabb árának megállapítása tárgyában. Eszerint a férfi bakancs legmagasabb fogyasztói ára minőség szerint 93—117,90, fiu bakancs 70,40—99,90, férfi felsőcipő 111,24—124,20, női felsőcipő 92,90—111,40, női felsőcipő 78—91,60, magasszárú fiu és leánycipő 70,90—109,20, gyermekcipő 54—66,60 forint.

Bűnügy lett a borbélyüzleti vita vége

A debreceni népbíróság öttagú különtanácsa csütörtökön tárgyalta Ary Mihály hajdúszoboszlói lakos bűnügyét. A vád szerint Hajdúszoboszlón májusban a Bakó-féle borbélyüzletben borotválkozás közben vita fejlődött ki a kunmadarasi pogrommal kapcsolatban és ekkor Ary ezt mondotta volna Aufenberg Györgynek: „Ismerem a tiszaszilári bűnpert is, tudom, hogy a zsidók keresztény gyermekek vérért veszik“. A koronatanu, Aufenberg közben Amerikába távozott, így vallomását felolvasták. A bíróság Ary bűnösségét megállapította és hat hónapi börtönrre ítélte. Az ítélet nem jogerős.

Megkezdődött a sertésvágás Debrecen zsir- és húsellátásának biztosítására

Debrecen városa az ellátatlan lakosság zsir- és húsellátásának biztosítására, bérhizlalási szerződéseket köt és a Gazdasági Főtanácsától kapott kölcsönt forgó ökének felhasználva hízott sertéseket vásárolt fel. A vágások megindultak s eddig 26 darabot vágtak le. További vágások várhatók. Most újabb 56 darab sertés vásárlására van remény, közöttük több 200 kilóm felüli is van. Debrecen ellátása szempontjából rendkívül fontos lenne, hogy a hízott sertéseket ne lehessen kivinni a városból.

A város a Gazdasági Főtanács-tól kapott félmillió kölcsön újabb

200.000 forintos részletét megkapta Szabó Kálmán polgármester budapesti tárgyalásai folyamán. Az újabb összeg lehetővé teszi további sertések felvásárlását és levágását. Így számolni lehet azzal, hogy a hónap végére a zsirkiosztás megindul.

A város hússal és zsírral való ellátását célzó bérhizlalási szerződések kötésével kapcsolatban, a helyzet megismerése céljából egyébként a közellátásügyi minisztériumból ma Debrecenbe érkeztek Domonkos László miniszteri tanácsos és a Hús- és Zsíradóhivatal központi igazgatója.

Rejtélyes módon lelőttek egy gimnazistát a Batthyány utcán

Angyal János 12 éves gimnazistát, Maróthy György utcai lakost titokzatos módon golyóval érte a Batthyány és Szent Anna utca sarkon. A gyerek valómása szerint nyugodtan haladt az utcán, amikor egyszerre csak erős ütést érzett a combja felső részén. Hátrafordult és mögötte néhány lépésre három nevetelő nagyobb diákot pillantott meg. Azt hitte valamelyik pajkos-ságból megdobta, de nem tulaj-

donított nagyobb fontosságot az ügynek és tovább haladt. Csak otthon vették észre, hogy nadrágja tele van aludt vérről és az orvosi vizsgálat megállapította, hogy felülről lőtt golyó hatolt be combjába, mely sebet ütve. A golyót kivették a sebből és megállapították, hogy rendes revorvergolyó.

A nyomozás megindult a rejtélyes eset hátterének tisztázására.

A miniszterközi bizottság megkezdte a város költségvetésének tárgyalását

Tegnap számunkban hírt adtunk a belügyminisztérium és a pénzügyminisztérium két-két kiküldöttjének Debrecenbe érkezéséről.

A miniszterközi bizottság a tegnapi nap folyamán megtekintette a városi üzemelet és ingatlanokat s a helyszínen győződött meg a helyreállítás kiadások szükségességéről.

A bizottság mint járt a Világi-tási Vállalat telepén, a Közvágóhídon, a DMKE-ben, a Pavillon-laktanyában, a Dobozi-utcai bérházakban, a városi kertészetben, a Köztemetőben, a Stadionban, a fürdőben, a szegényházban, a Kis-

hegyesi-úti szükséglakásoknál, megtekintette a felbontott csatornákat, a munkáltságok helyét.

Tegnap délután megkezdődtek a tárgyalások, amelyeken a város részéről Szabó Kálmán polgármesterrel, Ary Lajos számvevőszéki főtanácsossal és dr. Nagy Zsolt tanácsnokkal, a jog- és pénzügyi osztály vezetőjével az élen az egyes ügyosztályok vezetői is résztvettek.

Tegnap délelőtt egyébként a miniszterközi bizottság tagjai bemutatkozó látogatást tettek Öry István városi és dr. Balogh István megyei főispánnál.

Megtartják október 15-én az őszi nagyvásárt

A debreceni és vidéki kereskedő társadalom körében általános óhaj volt, hogy a hagyományos nagyvásárokat ismét megtartsák. Erre most már azért is szükség van, mert a vásári áruk jelentékeny mennyiségben rendelkezésre állnak, a falusi termelők pedig hiányos házi és gazdasági eszközeiket a vásáron pótolhatják.

A Kereskedelmi és Iparkamara

a közóhának engedve, átíratban kérte az elsőfoku iparhatóságot, hogy az őszi vásári túzse ki. Ez meg is történt. A hétfői sertés és keddi ló és szarvasmarha vásárt a rendes keretek között tartják meg. A kirakodó vásárt pedig október 15 és 16-án lesz. A kirakodó vásár íránt igen élénk érdeklődés mutatkozik a vásáros kereskedők körében.

A halálraszúrt segítségére siető orvost is megtámadták Hajdúsámszonban

A hajdúmegyei rendőrség bűnügyi osztálya folytatja a vizsgálatot Szarka Imre meggyilkolása ügyében. Az eddigi megállapítások szerint az emberölés miatt őrizet-be vett Ifj. Molnár Sándor, amikor két lányt kísért és összetalálkozott a rá megjegyzéseket tevő négytagú társasággal, már akkor kést rántott rájuk. Elkor azonban nem történt meg incidens, Szarkaék kijelentették, hogy kíséretük az egyik leányt és be is ment lakásukra. Közben a társaság tagjai elhatározták, hogy utána mennek, a kést elkerül tőle és jelentést tesznek a rendőrségnek. Szarka Imre bezörgött Feketékék ajtaján, ahol Molnár tartózkodott és minden fenyegető élnélküli hívta:

— Gyere ki, fiam!

Molnár kiment és nyugodtan beszélget Szarkával néhány percig. Közben azonban odaérkezett a társaság többi tagja, mire Molnár azt hitte, hogy meg akarják támadni, kést rántott és a sötét udvaron Szarka felé szúrta. A kés behatolt Szarka Imre koponyacsontjába és meg is akadott abban úgy, hogy Molnár nem tudta azt kihúzni. Erre a kést otthagyta és azt az orvos távolította el. A szúrás egyébként ártatlan a koponyacsontot, egy csontszilánk az agyvelőbe

fúródott és ez okozta Szarka halálát. Kihallgatása során a tanúk vallomásával szemben Molnár viszont azzal védekezik, hogy ő támadták meg a sötét udvaron és önvédelemből ragadott kést.

A Szarka Imréhez hívott Szabó Béla községi orvost egyébként észszaka, amikor a súlyos sérültől távozott szintén megtámadta egy háromtagú társaság és az orvos a rendőrségre menekítve keresett oltalmat. A három támadó egyike, M. Nagy Károly ezen az éjszakán még több egyn ablakát beverte, egy rendőnyomozót is megtámadott kalapáccsal. Hajdúsámszonban tehát az új bor óta van dolga a rendőrségnek.

GYÁSZROVAT

Karabélyos Zoltán ny. városi nyomdász életének 71. évében elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a Köztemető II. B. ravatalozójából. Lakás: Bem József utca 4.

Tóth Józsefné Schbulcz Viktória 71 éves korában elhunyt. Temetése szombaton 3 órakor lesz a Köztemető II. B. ravatalozójából református szertartással. Lakás: Luther u. 14. Pusztai temetkezés.

A közoktatásügyi miniszter a debreceni tudományegyetem ref. hit-tudományi karán üresedésben lévő egyháztörténelmi és segédtudományi tanszékre hivatalos pályázatot hirdet.

Személyautóbusz
Budapestre
minden szerdán, pénteken,
vasárnap reggel 7 órakor
indul a Bika elől.
Jegy: 50 Ft
Előjegyzés: Bika porta.

